

Pressmeddelande

Stockholm 4 september 2008

Tonåringarna och deras pengar

Tonåringar har stärkt sin köpkraft de senaste tio åren. Tjejer har högre månadspeng än killar, men killarna har mer pengar att röra sig med totalt sett. Hemma pratar man ofta öppet om familjens ekonomiska situation.

Det visar en undersökning från Institutet för Privatekonomi på Swedbank. Tonåringarna har svarat på frågor om hur deras ekonomi ser ut och jämförelser har gjorts med tidigare undersökningar.

Sedan 1998 har 13-åringarna fått förbättrad köpkraft i genomsnitt med 10 kronor per månad, 14-17-åringarna med 100 - 130 kronor per månad, 18-åringarna med 150 kronor per månad och 19-åringarna med 510 kronor per månad. Under samma period har barn-/studiebidraget ökat med 190 kronor i fast penningvärde.

Hur stor är månadspengen?

Drygt 80 procent av ungdomarna får pengar regelbundet. Antingen som månadspeng eller genom att de själva får disponera barn-/studiebidraget.

Månadspeng efter ålder, median, kronor

Ålder	13	14	15	16	17	18	19
Kronor	300	400	600	1 000	1 050	1 050	1 050

Tjejer har högre månadspeng än killar i genomsnitt, men från 16 år är medianbeloppet lika högt för tjejer och killar. Killar sparar mer, har större skulder och även större sammanlagd inkomst.

Varifrån kommer tonåringarnas pengar?

De allra flesta ungdomar, drygt 80 procent, får pengar regelbundet i form av månadspeng eller att de själva får disponera barn-/studiebidraget. En del ungdomar får både månadspeng och barn-/studiebidraget. Pengar i present och som lön för arbete utanför hemmet är också relativt vanligt förekommande. 17 procent av ungdomarna har uppgivit att de får pengar vid behov istället för avtalad månadspeng eller att de inte får några pengar alls.

Närmare 30 procent av ungdomarna har uppgett att de är skyldiga någon pengar. Det är lika stor andel som i vår undersökning för fem år sedan. De som lånar gör det för det mesta av en kompis, därefter följer lån av mamma. Med åldern verkar mamma bli en allt viktigare långgivare.

- Hela 26 procent anser att de har dålig koll på vart pengarna tar vägen, berättar Maria Ahrengart på Institutet för Privatekonomi. Endast 12 procent gör en budget för att lättare få pengarna att räcka. Här finns ett tydligt behov av att få lära sig att planera sin ekonomi inför vuxenlivet.

Drygt fyra av tio tonåringar oroar sig för familjens ekonomi, åtminstone ibland. Men de flesta, närmare sex av tio tonåringar, uppger att de inte oroar sig över familjens ekonomiska situation.

Inflytande över familjens inköp

Ungefär hälften av tonåringarna säger att föräldrarna pratar med dem om familjens ekonomi. En femtedel tror att deras föräldrar oroar sig för ekonomin. Ungdomarna har ganska stort inflytande över flera av familjens inköp. De tonåringar som anser att familjens ekonomi är mycket bra har betydligt större inflytande över familjens inköp än vad genomsnittet har. Omvänt har de ungdomar som uppfattar familjens ekonomi som mycket dålig mindre inflytande över inköpen än genomsnittet.

- Orsaken till skillnaderna kan vara att familjer med god ekonomi har större valfrihet vid inköp än vad familjer med dålig ekonomi har, tror Maria Ahrengart.

Stad eller land – spelar det någon roll?

Ungdomarna verkar lägga sina pengar på ungefär samma saker oberoende av var man bor. En skillnad man kan se är att det på små orter är vanligare att lägga pengar på kontantkort och mobilsamtal än vad det är i storstäder. Att lägga pengar på bensin är också vanligare ju mindre ort man bor på. Snabbmat och fester är det vanligast att man lägger pengar på om man bor i en mellanstor stad.

Miljötänk

Miljömedvetande börjar smyga sig in bland tonåringar när de handlar. En fjärdedel av ungdomarna uppger att de ofta tar hänsyn till miljön när de ska köpa något. Tjejer är något mer medvetna, men det är ingen stor skillnad mellan könen. Det är heller ingen större skillnad beroende på hur gammal man är, storleken på bostadsort eller hur man uppfattar familjens ekonomiska situation.

Tonåringar och framtiden

På frågan vad de helst vill göra efter studenten, svarar de flesta tonåringarna mellan 16 och 19 år att de vill börja jobba inom Sverige. Näst vanligast är att man vill studera vidare inom Sverige och tredje vanligast är att man vill resa. Tjejerna är mer intresserade av att bege sig utomlands än vad killarna är, oavsett om det gäller att studera utomlands, arbeta eller bara resa runt.

Fakta om undersökningen: 3 357 tonåringar har deltagit och svaren är jämnt fördelade mellan åldrarna 13 till 19 år. Enkäten har skett i samarbete med Cosmos Communications/Ungdomsbarometern.

Läs hela rapporten på www.swedbank.se/privatekonomi

För ytterligare information:

Maria Ahrengart, tfn: 08-585 916 15, 073-722 0227

Ylva Yngveson, tfn: 08-585 916 04, 070-200 12 45

Ulla Samuel, tfn 08-5859 16 38

Tabellbilaga

Köpkraftsförändring 1998 - 2008

Ser man till hela tioårsperioden 1998 – 2008 har 13-åringarna fått förbättrad köpkraft i genomsnitt med 10 kronor per månad, 14 till 17-åringarna med 100 – 130 kronor per månad, 18-åringarna med 150 kronor per månad och 19-åringarna med 510 kronor per månad. Under samma period har barn-/studiebidraget ökat med 190 kronor i fast penningvärde.

Tabell 1
Månadspengens förändring i 2008 års penningvärde
Kronor

Ålder	13	14	15	16	17	18	19
1998-2008	10	100	130	100	130	150	510

Tittar man på hur ungdomarnas inköp ser ut mot bakgrund av hur de uppfattar familjens ekonomi, kan man se att det är betydligt vanligare att de ungdomar som uppfattar familjens ekonomi som mycket dålig lägger pengar på hygien och smink. Det är också vanligare att de köper alla kläder och skor själva, och att de lägger egna pengar på sport, träning, busskort, snabbmat och tobak.

Bland dem som uppfattar familjens ekonomi som mycket bra är det vanligare att man lägger pengar på fest och hemelektronik, spel mm.

Tabell 2
Inköpsmönster efter hur man uppfattar att familjens ekonomi är
Procent

Hur uppfattar du att din familjs ekonomi är?	Mycket dålig	Ganska dålig	Ganska bra	Mycket bra	Vet inte
Godis, glass, frukt	62	73	74	71	69
Nöjen (t.ex. bio, teater, video, konsert)	63	64	70	66	62
Vissa kläder och skor	44	46	50	49	48
Kontantkort, mobilsamtal	51	49	47	44	41
Hygien, smink	66	52	45	39	41
Snabbmat	48	42	41	41	38
Restaurang, café	42	38	42	44	38
Presenter	39	43	41	36	40
Fest	35	35	35	43	31
Hemelektronik, spel mm	23	24	28	34	30
Böcker, tidningar	29	26	28	26	29
Alla kläder och skor	37	29	26	23	23
Musik	19	21	24	20	23
Sport, träning	27	18	22	21	15
Öl	19	15	15	18	14
Bensin	10	15	15	17	11
Busskort	26	21	14	12	18
Tobak	18	14	10	12	11
Annat	10	8	6	7	6